

Třídní vzdělávací program

„Letem včelím světem“

Třída: Srdíčka

Věk dětí: 3-5 let

Školní rok: 2022/2023

Třídní vzdělávací program „Letem včelím světem“ vychází z požadavků RVP PV a byl vypracován v souladu s ŠVP „Otevíráme dveře do světa poznání“.

Cíl TVP

Cílem našeho programu je vytvoření bezpečného, stimulačního a motivujícího prostředí rozvíjející pozitivní vztahové relace mezi dětmi. Zaměříme se na rozvoj spolupráce, empatie a vzájemné poznávání dětí. V rámci edukace se zaměříme na celkový osobnostní rozvoj dětí s cítem pro jejich přirozené dětské potřeby. Celý program je koncipován s cílem navodit situace, které postupně vyústí v situace blízké se reálným. Současně budeme také rozvíjet pohybovou gramotnost a učit děti lásce nejen k pohybu a to prostřednictvím zapojení do projektu „Se Sokolem do života“.

Metody a formy vzdělávání

Vztahy mezi dětmi efektivně kultivovat za použití vhodných metod a forem práce. Při využívání vzdělávacích metod budeme propojovat aspekt didaktický, psychologický, logický, procesuální, organizační a interaktivní s využitím metody opakování a procvičování vědomostí a dovedností a s využitím metod mravní výchovy. K dosažení vzdělávacích cílů budeme využívat pohybové hry, zdravotní cvičení, program „Se Sokolem do života“, taneční a hudební činnosti, výtvarné a pracovní činnosti, námětové a konstruktivní hry, četbu, vyprávění, dramatizaci, poslech, samostatný mluvní projev dětí, experimentování, prožitkové, situační a sociální učení. Dětem budeme vytvářet dostatek prostoru pro spontánní hru.

Z organizačních forem vzdělávání budeme využívat frontální, individualizované, individuální, diferencované vzdělávání a také prvky projektového učení.

Dílčí cíle TVP

Dílčí cíle TVP budou podrobně rozpracovány v návaznosti na jednotlivé tematické celky.

Hlavní myšlenka TVP

Hlavní myšlenka našeho programu „Letem včelím světem“ vychází z celistvého a přirozeného pojetí výchovy a vzdělávání. Inspirací programu je jedinečné, fungující a harmonické včelí společenství s atmosférou tepajícího a živoucího smysluplného shonu a ruchu, které má svůj systém, řád, jednotu a pospolitost. Prostřednictvím včelky Plevušky budeme děti rozvíjet ve všech oblastech vzdělávání s cílem podporovat, citlivě usměrňovat a kultivovat vztahy mezi dětmi.

Pravidla třídy

Díky pravidlům, která jsou v prostředí mateřské školy závazná, a dětí ví, že je musí plně respektovat, se u dětí rozvíjí sociální kontrola. Pokud děti mají pravidla nějakým způsobem přijmout a pokládat je za svá, pak je třeba zajistit, aby jim všechny děti rozuměly. Pravidla dětem představíme prostřednictvím včelky Plevušky, pomocí které nejprve dětem jednotlivá pravidla

vysvětlíme. Pravidla budeme prezentovat pomocí fotografií, které budou umístěny na viditelném místě, aby si je děti mohly ujasňovat v případech, kdy mají pochybnosti. K pochopení fungování a nutnosti dodržovat pravidla využijeme tematické příběhy a pohádky, které umocníme dramaturgií, ztvárněním různých rolí, jak by to mělo být správně a jak to rozhodně správně není. Pochopení pravidel podpoříme pomocí prožitkového učení a taktéž situačním učením, které se samo k osvojování pravidel nabízí. Dětem se bude dostávat okamžitá přímá zpětná vazba na jejich reakce, chování a jednání.

- Pusinkové pravidlo
- Ouškové pravidlo
- Srdíčkové pravidlo
- Šnečkové pravidlo
- Odpočinkové pravidlo
- Hračkové pravidlo
- Kapičkové pravidlo
- Talířkové pravidlo

Organizace dne

Denní program probíhá podle organizace dne. Režim je možné pružně upravovat podle potřeby. V prvních měsících však budeme zachovávat pravidelný denní režim, neboť jasně signalizované úseky respektují základní psychickou potřebu dítěte – potřebu smysluplnosti světa. Závazná je pouze doba vydávání pokrmů a doba odpočinku.

PŘEHLED TEMATICKÝCH CELKŮ

I. integrovaný blok – KAMARÁDI, POJĎTE K NÁM

Tematický celek: **Kdo to bzučí?**

První společný měsíc bude spojený s poznáváním. Naším hlavním cílem bude vytvořit dětem podmínky, aby se mohly důkladně seznámit s prostředím třídy a s lidmi, se kterými se budou potkávat.

Naším průvodcem bude včelka Plevuška. I v úlu se totiž v září nejmenší včelky učí všemu novému. Plevuška nám pomůže se vzájemně poznat, připomene nám jména a představí nám nové kamarády a paní učitelky. Září je měsícem, kdy se v úlu mění matka včel. I děti čeká období změn a ty nám pomůže zvládnout **naš adaptační plán, který zahrnuje:**

Individuální přístup. Každé dítě zvládá situaci jinak a každé potřebuje něco jiného. K dítěti budeme přistupovat s empatií, využívat intuici a zkoušet, co na které dítě platí. (Některému dítěti pomůže, když ho necháme v klidu, jiné potřebuje zapojit do činnosti.)

Předmět z domova. Dítě si do MŠ přinese hračku na spinkání.

Komunikace prostřednictvím maňáska. Budeme využívat včelku Plevušku jako prostředníka pro navázání kontaktu mezi učitelkou a dítětem.

Rituály. Pravidelné rituály navozují pocit jistoty a bezpečí. (např. zamávat rodičům z okna při odchodu, přivítání s paní učitelkou).

Pravidelný denní režim. Opakující činnosti, které probíhají každý den – ranní kruh, pohybové aktivity, čtení pohádky před spaním aj. Důležité jsou jasně signalizované úseky v organizaci dne a dostatek klidných chvil.

Pravidla třídy. Pomocí obrázků zpracujeme, co se ve třídě smí a co ne.

Stejně místo u stolu. Pocit bezpečí a jistoty podpoříme přidělením stabilního místa u stolu, které bude označeno značkou dítěte.

Pochvala. Dítě potřebuje slyšet pochvalu, potvrzení, že danou věc dělá správně.

Zapojení rodičů do programu MŠ.

S příchodem babího léta včelky stále vylétají z úlu sbírat pyl a nektar. I když hlavní snůška už skončila, kolem úlu je stále pilno. A stejně tomu bude i v naší třídě. Abychom společně zvládli „bzukot“ v našem úlu, zaměříme se na pravidla vzájemné komunikace. Postupně nastavíme pravidelně se opakující denní režim, díky kterému děti získají jistotu a schopnost předvídat. Nastavíme si pravidla, která nám budou pomáhat k respektu a vzájemné úctě, k bezpečí svému i ostatních. I když včelky nejsou v září už tolik aktivní, jako tomu bylo v předchozích měsících, může se totiž snadno stát, že i tak dostaneme žihadlo! Povedeme děti k respektování práv a povinností svých i druhých. Zmapujeme úroveň sebeobslužných a hygienických dovedností a dle individuálních potřeb je budeme dále zdokonalovat a upevňovat.

Nabídka pylu v září už není tak rozsáhlá, včelky si ovšem své najdou. Tak jako my si najdeme kamarády. Pokud je počasí ještě slunečné a příznivé, včelky jsou stále aktivní. A to my také budeme. Čeká nás mnoho nového... A abychom si snáze zapamatovali jména a značky, budeme hrát hry, které nám se zapamatováním pomohou.

Integrovaný blok je především zaměřen na adaptační proces, na vytvoření co nejpříjemnějšího klimatu ve třídě a na rozvíjení vzájemných vztahů dítě ↔ děti ↔ učitelé ↔ rodiče, protože „klidný úl ↔ klidný včelař“.

LOGOPEDICKÁ PREVENCE:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Vytvářet situace podněcující k mluvení.
- Zmapovat komunikační úroveň jednotlivých dětí (všech jazykových rovin).
- Zmapovat úroveň oromotoriky a artikulačního postavení mluvidel u jednotlivých dětí.
- Rozhovor o tom, na co máme běžné věci, které nás obklopují.

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zmapovat dovednosti jemné a hrubé motoriky (samostatný pohyb významně přispívá k získávání informací). Manipulace s předměty umožňuje ucelenější vnímání jejich velikosti, hmotnosti, tvaru, množství.
- Zmapovat dovednosti prostorové orientace (při pohybu dítě získává prostorové představy a osvojuje si pojmy související s uspořádáním prostoru. Např. nahoře, dole, vpředu, vzadu apod.). Aktivity rozvíjející prostorovou orientaci: prostorové vztahy – popis polohy předmětů v prostoru či rovině (v místnosti, na obrázku apod.), poloha končetin/hlavy k trupu, dítěte vzhledem k okolí.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – prohlížet obrázkové knížky, vyhledat a pojmenovat obrázky v knize (zaměřovat se na menší objekty, vybírat členitější obrázky).
- Sluchové vnímání – rozhovor s dospělými, naslouchání delších pohádek a příběhů.
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, manipulace s drobnými předměty (navlékání korálků, zasouvání kolíčků do otvoru), zmapovat dovednost stříhat, sledovat a podporovat správné pracovní návyky při kreslení (držení těla, držení pastelky, preference v užívání jedné ruky, postavení ruky při kreslení, uvolnění ruky, tlak na podložku).
- Časoprostorová orientace – vytvářet a dodržovat každodenní algoritmy, jejich pojmenování.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Řešení organizačních záležitostí a povinné dokumentace (informace k dítěti, ověřování informací, zaevidování případných změn, aj.).
- Přinesení fotografie dítěte.
- Vybavení skříňky dítěte v šatně, zajištění hygienických potřeb pro dítě.

II. integrovaný blok – POZNÁVÁME, OBJEVUJEME, POMÁHÁME...

Tematický celek: **Barvy kolem úlu**

Včelky se připravují na dlouhé zimní období, sbírají pyl z posledních kvetoucích rostlin a vylétají z úlu spíše skromně, když panuje teplejší babí léto. Plevuška nás provede těmito proměnami z babího léta do podzimu. Říjnová příroda je nádherná. Duby, javory, lípy a další listnaté stromy začínají hýřit barvami. Pro nás to znamená, že častěji zvedneme pohled z chodníku a rozhlédneme se kolem. Své pocity a dojmy z podzimní přírody budeme vyjadřovat kreativním a originálním způsobem.

Na podzim se uklidňuje a zpomaluje příroda i všichni její tvorové. Dozvíme se, jak se v tomto období chovají zvířata a budeme si vyprávět o změnách, ke kterým v přírodě dochází. Staneme se také rosničkami a budeme si povídat o počasí. A až bude foukat, tepleji se oblékneme, aby nás neofouklo, a vypustíme draky do oblak. Podíváme se tak na svět z včelím pohledem.

Na zahrádce vyhledávají včelky poslední kvetoucí rostliny, aby z nich získaly pyl i nektar. My takovou podzimní zahrádku také navštívíme, abychom objevily význam ovoce a zeleniny pro naše zdraví. Sklidíme dary podzimní přírody a budeme je poznávat všemi smysly.

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání.
- Popis obrázků, situací, pojmenování ovoce, zeleniny, barev (rozvoj slovní zásoby).
- Podporovat vyjadřování v rozvinutých větách a v souvětích.
- Pojmenování charakteristické barvy (louka – zelená, citron... dítě doplní).

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Budovat a opakovat pojmy při hrách – malý, velký, málo, hodně, všechny, krátký, dlouhý.

- Třídít předměty podle jednoho kritéria (podle barvy, velikosti).

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Rozvoj zrakového vnímání – povídání si o tom, co dítě vidělo na výletě, v zoo apod. Lze se vracet k zážitkům starým několik dní. Práce s mozaikami, vyhledávání a vkládání shodných a odlišných dílů, skládání podle předlohy.
- Sluchové vnímání – učení se básniček, písniček. Lokalizace zvuku.
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, zařazovat práci se stavebnicemi, kostkami, skládankami, mozaikami (pracujeme s menšími díly stavebnic, menšími korálky apod.), zařazovat rukodělné činnosti. Rozvoj hmatu – dotýkání se předmětů z různých materiálů. Sledovat a podporovat správné pracovní návyky při kreslení. V závislosti na aktuální vývojové úrovni zařazovat procvičování jednotlivých grafomotorických prvků.
- Časoprostorová orientace – pojmy nahoře, dole, vycházky s cílem povídat si, kudy jsme šli, co jsme cestou viděli. Pojmenovávat části dne.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Sběr kaštanů společně s dětmi a jejich přinesení do MŠ. Projektový den – kaštanek.
- Přinesení ovoce a zeleniny do MŠ.
- Barvy podzimu – určitý den děti přijdou do MŠ v jednobarevném triku v podzimních barvách.
- Drakiáda.

Tematický celek: Plevuška ti ukáže, co tvoje tělo dokáže

Podzimní studené dny už včelky k proletům nelákají, zato se pomalu chystají na dlouhou zimu. Přimáčknou se k sobě do chomáče a v tomto útvaru přečkají celou zimu. Dokáží si tak i ve velkých mrazech udržet v úlu příjemné teplotičko... I naše tělo potřebuje teplo. A co ještě potřebuje? S Plevuškou to prozkoumáme. Pojmenujeme si části lidského (i včelího) těla a seznámíme se s jeho základními funkcemi. Podíváme se i do lidského těla na některé jeho orgány.

Včelky z úlu vylétají už jenom výjimečně. Bylo by to pro ně nebezpečné. Plevuška nám poví o možných nebezpečích úrazů a o různých onemocněních a sdělí nám, jak se před nimi chránit. Zopakujeme si, jak moc je důležitá zdravá strava, kterou naše tělo tolik potřebuje. Povíme si, co našemu tělu prospívá, ale i to, co mu škodí. A řekneme si, jak se chránit, abychom byli v bezpečí. Raději každý den uděláme několik maličkostí pro své zdraví než pak strávit několik týdnů

v posteli. A ony maličkosti mohou být i od naší Plevušky. Na posílení imunity a zdravé mlsání doporučuje pro děti květový med. Jednou či dvěma lžičkami do čaje můžeme imunitu posilovat po celý rok.

A co se stane, když přeci jen onemocníme? Jdeme do ordinace k panu doktorovi. Kdo to je, co všechno umí a proč ho potřebujeme, to všechno si řekneme a ukážeme. Včelí pan doktor – včelař naordinuje včelkám odpočinek a ty už od října omezují v závislosti na počasí své cesty z úlu, kde jsou k sobě včelky natěsnané tělíčko na tělíčko, aby jim bylo teplo. Včelky potřebují během zimního období svůj klid a není dobré je rušit. Včelař není jenom člověk, který vybírá med. Stejným dílem je i pečlivý a starostlivý ošetřovatel. Je to správce včelích příbytků, který dbá na to, aby úl zůstal v dobrém stavu, v suchu, čistotě a měl přísun čerstvého vzduchu. Neustále bedlivě kontroluje zdraví včel a jejich chování. Zatímco lékař vyšetřuje pacienta stetoskopem, včelař naslouchá zvukům v úlu. A co naordinuje pan doktor nám?

Čeká nás také období „dušiček“. Povíme si o strašidlech a bubácích a budeme společně kouzlit a čarovat. Odměnou za naši odvahu nám bude BUBU stezka.

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Obohacování slovní zásoby o nová slova v souvislosti s tématem zdraví a nemoci, s tématem lidského těla.
- Využívat metodu pojmenování – pojmenování se týká toho, co vnímáme, děláme, cítíme, myslíme. Slovně vyjadřujeme, popisujeme aktuální dění, naše jednání, naše pocity, jednoduše komentujeme, co dítě vidí, slyší, dělá, cítí či myslí.
- Hry se slovy zaměřené na chápání a tvoření nadřazených a podřazených pojmů (hračky, zvířata, ovoce, zelenina, oblečení,...).

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Manipulativní činnosti spojovat s verbálními podněty – úzký, široký, nízký, vysoký.
- Třídít předměty podle jednoho kritéria – nádobí podle druhu (talířky, hrnečky apod.), podle velikosti (malé talíře, velké talíře apod.).

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – vyhledat objekty podle vzoru (hledaný objekt předkládat i v jiného velikost, v jiném postavení). Vyhledávání dílů stavebnice, které se liší méně zřetelnými prvky.
- Sluchové vnímání – hledání schované ozvučené věci (např. budíku, hračky vydávající zvuk).
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, zařazovat rukodělné činnosti – navlékání korálků, provlékání šňůrek otvory nejrůznějších tvarů, vytrhávání

z papíru, lepení, malování prstovými barvami. Sledovat a podporovat správné pracovní návyky při kreslení. Fixovat správný úchop tužky. V závislosti na aktuální vývojové úrovni zařazovat procvičování jednotlivých grafomotorických prvků. Společenské hry – člověče nezlob se, kuželky, lota.

- Časoprostorová orientace – orientace na vlastním těle, pojmenovávat každodenní činnosti. Řazení obrázků podle časové posloupnosti.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Projektový den – Sv. Martin.
- Přípravy na Vánoční jarmark.
- Šátkový či kapesníčkový den – děti si do MŠ přinesou šátek či kapesníček.
- Bu bu stezka.

III. integrovaný blok – KDOSI JE ZA DVEŘMI...

Tematický celek: **Vánoční medový perníček**

Příroda už zaslouženě odpočívá a probíhá období zimního klidu. Mnohá zvířata zalezla do svých nor i brlohů. Včelky jsou také schované v úlu, ale zimní spánek se jich netýká... Plevuška se těší na překvapení a zážitky spojené s Adventem. Společně s ní vytvoříme klidnou, sváteční, pohodovou atmosféru plnou porozumění. Pošleme dopis Ježíškovi, aby věděl, co toužíme najít pod stromečkem.

Plevuška se také připravuje na příchod Mikuláše, anděla a čerta. Společně s ní si zopakujeme písničky a básničky, abychom byli připravení, až si nás Mikuláš k sobě zavolá. A my se tak vyhneme zkoumavému očku čertíka, který dobře ví, zdali si děti uvědomují kladné a záporné projevy svého chování a jednání a jejich následky.

Vyrobíme si také vánoční ozdoby a ozdobíme s nimi stromeček. A jelikož se Plevuška nemůže dočkat Vánoc, čekání si zpříjemníme otevíráním adventního kalendář, ve kterém nás čekají úkoly, které nám zkrátí čekání na Ježíška, který určitě přijde i za námi do Srdíček.

Celou třídu provoní vůně cukroví, skořice a čaje. Při přípravách na příchod Ježíška si budeme vyprávět o tradicích a zvycích spojených s adventním časem. Některé si také vyzkoušíme.

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).

- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Reprodukce básničky, písničky.
- Využívat metodu korekční zpětné vazby (zopakujeme to, co dítě řeklo ve správné formě).
- Hry se slovy zaměřené na tvoření protikladů (malý x velký, veselý x smutný atd.).

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Manipulativní činnosti spojovat s verbálními podněty – prázdný, plný, lehký, těžký, stejně.
- Párové přiřazování – např. dáme hrnečky na stůl a vyzveme dítě, aby na stul dalo stejně talířků, uděláme řadu kostek, dítě má za úkol dát stejně kostek do druhé řady apod.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – vkládání tvarů do shodných otvorů, postupné zmenšování tvarů. Povídání si o tom, co dítě vidělo na obrázku.
- Sluchové vnímání – naslouchání a rozlišování zvuků z okolí
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, obtiskování ruky, prstů do tácu s moukou, krupicí, pískem, kreslení do mouky, krupice, písku, pěny. Rozvíjet motoriku v každodenních činnostech – zavírání a otevírání dveří, listování v knize, šroubování uzávěru lahve apod. Skládání tvarů a figur z tyčinek, párátek, slámek, vystřižených tvarů. Sledovat a podporovat správné pracovní návyky při kreslení. Fixovat správný úchop tužky. V závislosti na aktuální vývojové úrovni zařazovat procvičování jednotlivých grafomotorických prvků.
- Časoprostorová orientace – pojmenovávání dnů v týdnu, pojmenovávání postupů při sebeobsluze, řazení jednotlivých kroků, uvědomění si a provedení následného kroku.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Zpívání u stromečku.
- Přinést vánoční dobroty.
- Vánoční jarmark.
- Příprava masek pro děti na mikulášskou nadílku.

IV. integrovaný blok – DEN CO DEN, TO NOVÉ KOUZLO

Tematický celek: **Včelky nikdy nespí...**

To je zima! Některá zvířátka se v zimě schoulí k zimnímu spánku. Jsou ale zvířátka, která přezimují a musíme se o ně starat. Naučíme se tato zvířátka poznávat, pojmenovat a charakterizovat. A také jim pomůžeme zimu překonat tím, že jim doneseme něco dobrého k snědku. Ani včelky se na chvíli nezastaví a ani v době vegetačního klidu nejdou spát. Schoulí se společně do jednoho velkého chomáče, který si vytopí a vzájemně se střídají v jeho středu i na krajích. Jak včelkám můžeme pomoci zimu překonat? Hlavně je nerušit! V lednu je obecně dobré nechat včelky v klidu a příliš nenarušovat jejich prostor. Kolem úlu se zkrátka musí chodit po špičkách. A víte kdo je opravdu největší zimní spáček? Je to určitě syseľ. Ten do svého podzemního útočiště zalehne už na konci července a probouzí se v dubnu až v květnu. Zkrátka opravdový sedmispáček.

A jelikož mi nejsme zimní spáči, tak se pořádně oblečeme a vyrazíme si užívat zimní radovánky. Poznáme vlastnosti sněhu a ledu a určitě si zkusíme i pokusy se sněhem, ledem a vodou. Pojmenujeme charakteristické znaky zimy a také se seznámíme s některými zimními sporty. Když nám bude počasí přát, určitě si i některé zimní sporty vyzkoušíme. Musíme být ale velice opatrní, může to pořádně klouzat! Ukážeme také Plevušce, jak se staví sněhulák.

Ale než se oddáme zimním radovánkám, oslavíme společně příchod tří králů, vážených mudrců z dalekých východních zemí. Tři krále určitě na jejich cestě potkáme, tak se naučíme jejich tříkrálovou koledu, abychom si s nimi mohli zaspívat.

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Motivovat děti ke konverzaci opakováním – ubezpečit se, že dítěti rozumíme, opakováním toho, čemu jsme rozuměli.
- Hry se slovy zaměřené na tvoření zdvojnásobení (dům – domek – domeček).

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Manipulativní činnosti spojovat s verbálními podněty – budovat pojmy při hrách: menší, větší, kratší, delší.
- Porovnávání – řazení tří předmětů podle velikosti. Pojmenování: nejmenší, největší.
- Práce s pracovními listy.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – vyhledávání částečně ukrytých objektů v obrázcích. Loto – vyhledávání a přiřkládání shodných obrázků na šablonu, domino.
- Sluchové vnímání – poznávání počtu zvuků.
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, zařazovat rukodělné činnosti – mačkání papíru (výroba větších i malých koulí), lepení, malování temperovými barvami, modelování. Sledovat a podporovat správné pracovní návyky při kreslení Fixovat správný úchop tužky. Vytvářet dostatek prostoru ke kreslení. V závislosti na aktuální vývojové úrovni zařazovat procvičování jednotlivých grafomotorických prvků.
- Časoprostorová orientace – vyhledávání objektů v místnosti, které jsou nahoře a které dole, povídání a sledování časového sledu nad obrázkovými knihami.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Bílý den – děti přijdou do MŠ v bílém oblečení.
- Přinést krmení pro ptáčky do MŠ a jejich nasypání do krmítka.

Tematický celek: **Letem pohádkovým světem**

Končí dlouhá bílá zima a v životě včel nastává nová etapa. Včelky vyčkávají a poprvé se chystají proletět. To bude radosti! I my se budeme společně radovat, smát se a bavit se. Začíná totiž masopust. Povíme si o jeho tradicích. I když únor ještě patří k zimním měsícům, začínají už některé rostliny rašit a kvést. Je to jako v pohádce, kterou navštívíme. Seznámíme se s pohádkovými postavami, u kterých se zaměříme na rozlišování jejich charakterových vlastností. I mezi včelkami je královna, která má své "služebnictvo". Královně se dostává luxusní péče – neustále je jí nablízku 10 až 15 včelích pomocnic. Včelky dělnice, které se o královnu starají, se zabývají jejím čištěním, zahříváním a krmením speciální stravou, mateří kašičkou.

Do slavnostního karnevalového průvodu se zařadí i Plevuška, který se promění ve veselou masku stejně jako my. Poznáme různé materiály a možnosti, jak z nich tvořit. Vytvoříme si karnevalovou škrabošku. Myslíš, že Plevuška pozná, kdo se skrývá pod maskou? Pohladíme všechny naše smysly – zrakové (na karnevalovém reji se bude na co dívat), sluchové (poslechneme si oblíbené písničky), čichové (přivoníme k vůním), hmatové (zahrajeme si hmatové hry) i chuťové (dáme si něco dobrého, ať máme sílu nejen na karnevalový průvod).

Masopust je spojený i s hudbou. Stanou se z nás muzikanti. Společně si zatancujeme, zahrajeme si oblíbené hry a zaspíváme si. Vytvoříme si také hudební kapelu.

Křídla včelek jsou jako strunný nástroj. Včelí mávání křídel způsobuje, že vzduch v jejím bezprostředním okolí začíná kmitat. Čím rychlejší mávání, tím vyšší bzučivý zvuk se ozývá. Včelí křídla totiž fungují stejně jako strunné nástroje – čím rychleji kmitají křídla (či struna), tím vyšší

zvuk vydávají. A ty znáš nějaké hudební nástroje? Víš, jak se na ně hraje? Spolu s Plevuškou budeme hrát, tančit a zpívat. Protože hudba je radost.

Seznámíme se také s různými řemesly a povoláními. Jaké povolání má tvoje maminka a tvůj tatínek? Zkusíme si k různým povoláním přiřadit pracovní pomůcky. Plevuška nám jistě pomůže, protože ví, že je důležité vážit si lidské práce a chápe její význam pro ostatní. Vždyť ve včelím úlu má každá včelka svůj úkol.

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Rozvoj komunikačních dovedností prostřednictvím pohádek.
- Využívat metodu doplňování vět či příběhů – hravou formou motivujeme dítě, aby dokončilo větu, kterou začneme. Další možností je doplňování známého příběhu (začneme vyprávět a dítě doplňuje či přímo pokračuje).
- Poznávání a pojmenování vlastností předmětů.
- Vyprávění podle obrázků.

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Manipulativní činnosti spojovat s verbálními podněty – budovat pojmy při hrách: nižší, vyšší, méně, více, některé, žádné.
- Seznamování s číselnou řadou pomocí říkanek (Jedna, dvě, Honza jde...; Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, cos to Janku, cos to sněd...).
- Práce s pracovními listy.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – práce s pracovními listy, kde se dva pro dítě známé objekty překrývají. Vyhledávání stejných dvojic obrázků – pexeso.
- Sluchové vnímání – poznávání hudebních nástrojů.
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, zařazovat rukodělné činnosti – šroubování šroubovákem, zatloukání kladívkem, šroubování matičky apod., rozvoj jemné motoriky v rámci sebeobslužných dovedností – při oblékání (zapínání zipů, knoflíků). Každodenní činnosti, pomoc v domácnosti. Vytvářet dostatek prostoru ke kreslení. Grafomotorika: čára svislá.
- Časoprostorová orientace – pomoc při jednoduchých úklidových pracích, pojmenovávání postupů a řazení jednotlivých kroků.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Příprava masek na karneval.
- Sdělení informace o zaměstnání.
- Přípravy na Velikonoční jarmark.

V. integrovaný blok – CO TA OČKA VIDÍ

Tematický celek: První jarní prolet

V březnu se včelky těší na první jarní prolet. Na jejich aktivitu je radost pohledět. Po dlouhé zimě a pozvolném únorovém probouzení to u úlu zase začne bzučet životem. Na začátku jara je už v úlu poměrně rušno. Jaro je symbolem nového života. Pojmenujeme si jeho základní znaky, rozpoznáme je a to nejen na obrázku, ale především v přírodě.

Plevuška netrpělivě očekává, až se příroda začne probouzet a v trávě se objeví jarní květiny a na stromech pupeny. Včelky se do úlu vracejí celé zaprášené od pylu s plnými košíčky na zadních nožkách. Na konci března si vypěstujeme velikonoční osení, aby se nám to ve třídě pěkně zelenalo. Budeme společně pozorovat, jak semínka klíčí a každý se o svá semínka naučí pečovat, aby mu osení hezky rostlo. Zasejeme také kuličky plné louky pro včelky a brouky a budete se těšit na příjemné bzučení včel, mávání motýlích křídel a také nádherné květy. Louka bývá útočištěm pro řadu drobných živočichů, hmyz i bezobratlé, které můžeme pozorovat.

A víte, že včelka je pořádná siláčka? Je schopná usnést opravdu těžký náklad. Ve svém voleti do úlu dopraví zhruba polovinu vlastní váhy. Někdy takové množství nasbírání na jednom květu, jindy obletí desítky i stovky chudších kvítků.

Seznámíme se také s domácími zvířaty, zopakujeme si jejich význam, zásady chování a jednání při setkání s nimi, napodobíme jejich pohyby a zvuky, které vydávají.

A víte, že i včelky potřebují pít? V březnu slavíme Světový den vody. Pokud není v blízkosti úlu potůček, řeka či rybník, včelař instaluje tzv. napajedla, která včelám vodu poskytnou. I my můžete do své zahrádky, na balkon, terasu nebo okenní parapet nachystat pítko, které pomůže včelkám i dalšímu hmyzu v těžkých časech bez vody. Nezřídka si ho také najdou ptáčci z našeho okolí a pokud jim to jeho rozměry dovolí, využijí ho i jako lázeň a nám připraví roztomilou podívanou. A my si takové pítko zkusíme společně vyrobit.

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Využívat metodu alternativních otázek – metoda podněcuje ke slovnímu vyjádření a k přemýšlení (volbě). „Je to... nebo...?“

- Rozhovor o zvířatech (charakteristické znaky, kde žijí, jak se jmenují jejich mláďata).

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Manipulativní činnosti spojovat s verbálními podněty – budovat pojmy při hrách: nahoře, dole, níže, výše.
- Geometrické tvary – poznat a pojmenovat kruh, čtverec.
- Práce s pracovními listy.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – vyhledávání částečně ukrytých předmětů v obrázcích. Podněcovat zájem o vyhledávání rozdílů ve dvojicích obrázků, předkládáme dvojice, kde se prvky výrazně liší. Skládání puzzlí z několika částí.
- Sluchové vnímání – rozpočítadla.
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, hry s pískem, krupicí, moukou, poznávání předmětů pouze hmatem (hmatové sáčky, hmatové krabice). Cvičení s prsty doprovázené říkankami. Vytvářet dostatek prostoru ke kreslení. Grafomotorika: čára vodorovná.
- Časoprostorová orientace – pojmenování ročních období, pozorování přírody (zvířat, rostlin): „Nejdřív bylo poupě, pak rozkvetl květ.“ apod.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Přinést misku, zeminu a obilí (semínka trávy).
- Na počest Světového dne štěstí děti vyrobí s rodiči nějaký symbol štěstí (slon, čtyřlístek, podkova...) a přinesou ho do MŠ, kde vytvoříme „Galerii štěstí“.
- Projektový den věnovaný Světovému dni vody (22. 3.) – děti přijdou do MŠ v modrém oblečení.
- Velikonoční jarmark.

Tematický celek: **Aprílový sběr**

Dubnové počasí je značně proměnlivé – přicházejí teplé dny, kdy už si bereme letní oblečení, a následně se střídají s chladnými až mrazivými rány. Duben je známý svou nestálostí v počasí, která nikomu příliš nesvědčí a kolísavé teploty jsou pro včelky zrádné. Aprílová nabídka pylu je ale pestrá a bohatá. Voňavé a rozkvetlé louky zvou včelky na pyl. Přicházejí svátky jara – Velikonoce. Plevuška nás provede tradicemi a zvyky, které jsou s Velikonocemi spojeny. Společně tyto svátky prožijeme a budeme vnímat jejich kouzlo a smysl. Vyzkoušíme si zvuk

řehtaček a seznámíme se s jejich účelem. Kluci si přinesou pomlázku a zazpívají velikonoční koledy. S Velikonocemi je spojeno také zdobení vajíček. Ukážeme si různé techniky.

Včelky se za celý den nezastaví a nosí do úlu vodu a především pyl. Včelky mají rády pořádek a proto nás Plevuška naučí, jak je důležité třídit odpad. Ukážeme si barevné kontejnery a řekneme si, co do nich patří či naopak nepatří. Vyzkoušíme si výtvarné techniky, které nám umožní dát věcem „nový život“. A víte, proč se říká „pilný jako včelička“? Včelky se nezastaví, postupně „přistávají“ na rostlinách a pak cupitají dovnitř do úlu odevzdat svůj cenný „náklad“. A za chvíli už vylétají pro novou várku pylu. V průběhu opylování řepky je včelka neskutečně šikovná. Za jednu jedinou minutu dovede navštívit 15 až 20 řepkových květů. Díky takové aktivitě je velmistrem v opylování. A v čem jsi ty velmistr?

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Využití názornosti při rozvoji slovní zásoby – pojmy si dítě lépe utvoří, pokud pojmenovanou věc bezprostředně vidí, slyší, ohmatá. Pro názornost lze dobře využít i obrázky.
- Rozhovor o tom, co děláme v jednotlivých částech dne.

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Manipulativní činnosti spojovat s verbálními podněty – budovat pojmy při hrách: vpředu, vzadu, první, poslední.
- Odlišování počtu předmětů (odlišení jednoho od dvou např. Podej mi dvě lžičky, jeden rohlík...). Postupně přidání třetího prvku.
- Geometrické tvary – kruh, čtverec, postupně trojúhelník.
- Práce s pracovními listy.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – práce se stavebnicemi a kostkami. Kimovy hry.
- Sluchové vnímání – rozkládání slov na slabiky, vytleskávání.
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, zařazovat rukodělné činnosti, malování, lepení, obtiskování. Vytvářet dostatek prostoru ke kreslení. Grafomotorika: kruh.
- Časoprostorová orientace – budování předložkových vazeb (na, do, v), pozorování zvířat – mládě a jeho rodiče, pojmenování („Nejdříve se narodilo malé štěně, vyrostl z něho pes.“). Přiřazování charakteristických činností pro daný úsek dne.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Příprava na Velikonoce – spolupodílení se na velikonočních výrobcích.
- Přinést vyfouklá vejce.
- Mezinárodní den dětské knihy (2. 4.) – děti si přinesou do MŠ svou nejoblíbenější knihu.

VI. integrovaný blok – CESTOU NECESTOU

Tematicky celek: **Láskobraní**

V květnu bývá oproti dubnu stálé počasí bez nepříjemných překvapení. Včelky si musejí dát pozor ještě na tzv. ledové muže Pankráce, Serváce, Bonifáce a jejich kuchařku Žofii. Zmrzlí muži často překvapí přízemními mrazíky. Včelky si v májových dnech užívají nádherně rozkvetlou přírodu. Co všechno už kvete – ovocné stromy, javory, růže, pivoňky, řepka, vlčí máky... V květnu se také narodí nové včelky a vznikají nová včelstva. Takové nové rodiny. A my si popovídáme to tom, co to rodina je – „místo lásky, tolerance a vzájemné pomoci.“ Plevuška chce poznat všechny členy rodiny každého z nás. Zajímá ji, zda děti znají své jméno, příjmení a adresu, kde bydlí. Budeme si povídat o členech rodiny, o úkolech, které jsou s danou sociální rolí spojeny. Plevušku také zajímá, jak doma děti pomáhají a co všechno doma mají. Poznáme také rozdíly mezi městem a vesnicí.

Dáme si také pozor na to, abychom svým chováním a nepromyšlenými zásahy neublížili přírodě. Zásahy člověka do přírody a její znečišťování mění přirozené prostředí nejen včelkám, ale i nám.

Koncem května již obvykle bývá zralý květový med a přichází první medobraní. Včelky ví, že bez práce nejsou koláče. A o tom si budeme povídat i my. Práce rodičů je prostředkem k tomu, abychom měli peníze, za které si můžeme něco koupit. Vzpomeneš si, jakou práci dělá tvoje maminka a tvůj tatínek?

Připomeneme si svátek maminek a svátek rodiny a připravíme se na ně. Určitě maminku i tatínka překvapíme!

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Podněcování dítěte k dialogu, k rozhoru s dospělým – povídání si s dítětem, projevování zájmu o to, co dělalo, vidělo, zažilo, co má rádo. V případě neaktivní, pasivní slovní zásoby se ptáme tak, abychom podněcovali k vnímání mluveného slova a dítě mělo možnost reagovat pohyby hlavy či jednoslovnou odpovědí.

- Pojmenování běžných věcí na obrázku. Pokud dítě nedokáže obrázek pojmenovat, snažíme se zjistit, zdali porozumělo otázce a dáme před něj tři obrázky a požádáme dítě, ať ukáže požadovaný.
- Reprodukování básniček, písniček, rozpočítadel.

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Pasivní pojmenování množství (např. Půjdeme tak k těm třem stromům. Nesu ti dva knedlíky.) a počítání předmětů.
- Řazení nejméně tří prvků podle velikosti. Budování pojmů malý, velký, střední, nejmenší, největší. Řazení podle dalších kritérií (výšky, délky, množství) s budováním odpovídajících pojmů.
- Třídít předměty podle jednoho kritéria (podle způsobu použití).
- Práce s pracovními listy.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – práce s pracovními listy. Vybavování si předmětů. Opakování určitých vzorů při řazení např. při navlékání korálků.
- Sluchové vnímání – poznávání počtu slov ve větě.
- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, zařazovat stříhání. Uzlování na šňůrkách. Vytvářet dostatek prostoru ke kreslení. Grafomotorika: spirála.
- Časoprostorová orientace – sledování časového sledu v souvislosti s růstem člověka (miminko, dítě, dospělý atd.), umísťování objektů, obrázků dle zadání.

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Přinesení fotografie rodiny.
- Spolupodílení se na přípravě besídky určené ke Dni rodiny.
- Srdíčkový den – děti si do MŠ přinesou jakékoli srdce (namalované na tričku, vyrobené srdíčko apod.).
- Projektový den – Den slunce (3. 5.).

Tematický celek: **Rušný včelí svět**

Včelky v červnu pilně přinášejí nektar a pyl ze spousty kvetoucích rostlin, keřů a stromů. Je to měsíc hojnosti. Všechny včelky, i naše Plevuška, létají sem a tam jako letadélka. To je cestování!

Na cestách Plevušce pomůžeme a poradíme jí, kam může vyrazit na výlet a jaký dopravní prostředek může využít. Zopakujeme si, co všechno o dopravních prostředcích víme (jejich pojmenování, charakteristika, kde se pohybují a jak rychle). Včela v letu mávne křídélky až 230krát za vteřinu a pohybuje se opravdu úctyhodnou rychlostí 30 kilometrů za hodinu. Až pojedete někdy třicítkou s maminkou nebo tatínkem autem, řekněte jim, že takhle rychle dovede letět včela. Pilné včelky za den uletí neuvěřitelné množství kilometrů – aby vznikl 1 kg medu, uletí včely dohromady úctyhodných 150 000 kilometrů. Je to stejná vzdálenost, jako kdyby čtyřikrát obkroužily zeměkouli. To jsou ale cestovatelky!

Naučíme se orientovat v dopravních situacích a seznámíme se se zásadami bezpečného pohybu v dopravě. I na úlu je v červnu pořádný bzukot a krásné hemžení, které má ale svůj řád.

Náš svět je plný krásných míst, která můžeme navštívit, ale nejdřív začneme naší Českou republikou. A úplně nejdříve našim městem, které Plevušce představíme. Svět je rozmanitý a nabízí nám mnoho kultur a zemí a my se podíváme, jak se žije jinde na světě.

Plevuška má moc ráda všechny děti a tak určitě nezapomene na jejich svátek – na Mezinárodní den dětí, který společně oslavíme.

LOGOPEDICKÁ CHVILKA:

- Logochvilky (Infra), Logopedické hrátky, Hry pro rozvoj řeči (Simard).
- Gymnastika mluvidel – procvičování pohyblivosti jazyka, rtů, čelistí, nácvik správného dýchání, napodobování zvuků.
- Využití metody rozšířené imitace – imitace s expanzí. Zopakujeme po dítěti jeho výpověď a ještě ji o něco rozšíříme (přidáme slovo, informaci).
- Prohlížení knížek, vyprávění pohádky, souvislé vyprávění podle obrázků, popis události, vyjádření zážitku, pocitu.

MATEMATICKÁ PREGRAMOTNOST:

- Rozvoj dovednosti rozpoznat znak či piktogramy – vnímání určitého znaku.
- Upevňování množství v oboru do pěti. Počítání předmětů. Vytváření skupin s daným počtem předmětů.
- Počítání s dítětem – postup s podporou ukazování na každý počítaný předmět, každý prvek počítat pouze jednou.
- Práce s pracovními listy.

ČTENÁŘSKÁ PREGRAMOTNOST:

- Zrakové vnímání – skládanky z pohlednic (postupně zvyšovat počet částí). Skládání obrázků z kostek (začínat skládankou z 8 až 12 kostek).
- Sluchové vnímání – určování délky zvuku – určování, zda jsou tóny dlouhé, krátké. Určování, zda jsou dvě krátké rytmické struktury shodné.

- Motorika, grafomotorika, kresba – podporovat tělesnou aktivitu, zařazovat stříhání (vystřihování obrázků z časopisů, obrázků, které si dítě samo nakreslilo). Vytvářet dostatek prostoru ke kreslení. Grafomotorika: vlnovka.
- Časoprostorová orientace – v návaznosti na osvojených předchozích pojmech je opakovat v různých situacích, vyhledávání činností obvyklých pro daný úsek dne, pozorování a pojmenování dějů a činnosti (co se stalo dříve, co později, co musíme udělat první, co poslední).

POHYBOVÁ GRAMOTNOST

- Osvojování základních pohybových dovedností v rámci projektu „Se Sokolem do života“.

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

- Projektový den – Den otců (19. 6.).
- Přípravy na ukončení školního roku.
- Podílení se na přípravě zahradní slavnosti – zejména pohoštění, organizace.